

U IME REPUBLIKE HRVATSKE
P R E S U D A

Županijski sud u Zadru, u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda i to Enke Moković, kao predsjednice vijeća, te Vladimira Mikolčevića, kao člana vijeća, te sudaca porotnika Davorke Volarević, Mladena Rendića i Zvonka Buljata, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Dragice Peić, kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv **I-opt. MOMIRA PUPOVCA i dr.** zbog kaznenog djela iz čl.120.st.1. OKZRH, povodom optužnice Županijskog državnog odvjetništva u Zadru, broj KT-166/97 od 6.ožujka 2001.godine, nakon održane glavne i javne rasprave dana 9.srpnja 2003.godine, u nazočnosti zamjenika Županijskog državnog odvjetnika u Zadru Duška Berovića, te branitelja I-optuženika Filipa Brdara, odvjetnika iz Zadra i branitelja II-optuženika Lovorka Sinovčića, odvjetnika iz Zadra, a u odsutnosti optuženih, istog dana,

p r e s u d i o j e

Optuženici:

I-opt. MOMIR PUPOVAC zvani "Mošo i Momčilo", [REDACTED]

II-opt. BRANKO BOTA zvani "Bane", [REDACTED]

krivi su

što su dana 26. travnja 1992.godine u Perušiću Benkovačkom, tijekom oružanog sukoba između naoružanih postrojbi pobunjenih Srba i odruženih snaga Republike Hrvatske, prihvativši na privremeno zaposjednutom području velikosrpsku politiku vojnog osvajanja i izdvajanja teritorija RH, protivno čl.3.toč.1.a/ 4. Ženevske Konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12.8.1949.godine, kao i protivno čl.4. st.2. alineja a/,d/ i g/, i čl.13. 6. Dopunskog protokola uz Ženevske Konvencije od 12. kolovoza 1949.godine o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (Protokol II), kao naoružani i u vojnoj odori, pripadnici rečenih postrojbi, došli u kuću oštećenika hrvatske nacionalnosti Ante i Peke Zrilić, te im prijeteci pištoljem iznudili ključeve garaže, iz koje su izvezli motokultivator s prikolicom, dvije bačva s 15-ak litara goriva, a iz kuće uzeli lovačku pušku, i sve to odvezli u kuću Momira Pupovca, a nakon toga se ponovno vratili u kuću oštećenih s namjerom da otuđe i drugi motorkultivator, te druge predmete, pa dok je I-opt. M.Pupovac pretraživao na katu kuće tražeći predmete koje bi oduzeo, II-opt.B.Bota je s istom namjerom pošao u konobu i tom prilikom je u namjeri da ubije, iz neposredne blizine jednim hicem iz pištolja pogodio u desno oko oštećenicu Peku Zrilić staru 73 godine, od čega je nastupila njena trenutna smrt,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba prema civilnom stanovništvu primjenili mjere zastrašivanja, terora, te pljačke, a II-opt. B.Bota je i usmrtio jednu civilnu osobu,

čime su počinili kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava - ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl.120.st.1. OKZRH,

pa se po citiranom propisu **II-opt. BRANKU BOTI utvrđuje kazna zatvora** u trajanju od 20 (dvadeset) godina, dok mu se po čl.44. OKZRH kazna zatvora u trajanju od 7 (sedam) godina na koju je osuđen presudom ovog suda broj K.36/95 od 9.listopada 1995.godine, uzima **kao već utvrđena**, te se primjenom čl.43.st.1. i 2. toč.1. OKZRH, a I-opt. po čl.120.st.1. OKZRH

o s u đ u j u

I-opt. MOMIR PUPOVAC na kaznu zatvora u trajanju od 10 (deset) godina,

II-opt. BRANKO BOTA na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 20 (dvadeset) godina.

Po čl.43. OKZRH u izrečene kazne zatvora optuženicima se uračunava vrijeme koje su proveli u pritvoru i to I-opt. Momiru Pupovcu od 27. travnja

1992.godine do 22.lipnja 1992.godine, a II-opt. Branku Boti od 27. travnja 1992.godine do 7. prosinca 1992.godine i od 12.kolovoza 1993 do 11.veljače 1994.

Prema optuženicima se *primjenjuje sigurnosna mjera oduzimanja predmeta* - pištolja marke "Beretta" cal. 7,65 mm sa streljivom.

Po čl.90. st.4. ZKP-a optuženici se oslobađaju obveze plaćanja troškova kaznenog postupka.

Obrazloženje

Vojno tužiteljstvo u Splitu je pod brojem KT-612/92 od 23.srpnja 1992. godine, podiglo optužnicu protiv XVII optuženih, a kao XVI-opt. su optuženi Momir Pupovac, te kao XVII-opt. Branko Bota, i to zbog najtežeg oblika kaznenog djela terorizma iz čl.236.o/. st.1. i 2. u svezi čl.236. g/ Kaznenog zakona RH.

Potom je kazneni spis Vojnog suda Split broj K.327/92 po prestanku rada vojnih sudova ustupljen u rad Županijskom sudu Zadar, a Županijsko državno odvjetništvo Zadar je izmjenilo optužnicu Vojnog tužiteljstva u Splitu u odnosu na kazneno djelo protiv optuženih Momira Pupovca i Branka Bote, te je dana 6.ožujka 2001.godine, pod brojem KT-166/97, optuženike teretilo za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120.st.1. OKZRH.

Nakon provedenog dokaznog postupka, sud je u skladu s utvrđenim činjeničnim stanjem pojasnio činjenični opis u izreci presude u odnosu na onaj iz optužnice broj KT-166/97, posebno glede radnje izvršenja usmrćenja civilne osobe, utvrdivši da je to počinio II-opt.B.Bota.

Dana 21.svibnja 2003.godine raspravno vijeće Županijskog suda u Zadru donijelo je rješenje temeljem čl.290.st.3. ZKP/93, da se optuženicima Momiru Pupovcu i Branku Boti, koji nisu dostizni državnim tijelima RH, sudi u odsutnosti.

Ukoliko optuženici u roku od godine dana od dana saznanja za ovu presudu stave zahtjev za suđenje u njihovoj nazočnosti, a nastupila je mogućnost da im se ponovo sudi u njihovoj nazočnosti, onda će se kazneni postupak ponoviti po čl.398. ZKP-a/93. Isto pravo optuženici imaju i po čl.6.st.1. i 2.e/ 6. Dopunskog protokola uz Ženevske konvencije od 12.kolovoza 1949.godine o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (Protokol II), te po čl.6. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Rješenje Županijskog suda Zadar broj Kr. 67/03, o konvalidaciji kaznenog spisa "Okružnog suda u Kninu, broj K.140/93 tzv. "Republike Srpske Krajine"- pojedinačnih akata (l.s.152-153), gdje su optuženici kazneno gonjeni za isti događaj, ali nisu pravomoćno osuđeni, je donijeto po čl.1. Zakona o konvalidaciji Republike Hrvatske (Narodne novine broj 104/97) i po čl.1. i 2. Uredbe za

provođenje Zakona o konvalidaciji u predmetima sudbene naravi (Narodne novine broj 51/98).

Opći kontekst.

Republika Hrvatska je prema Ustavu od 22. prosinca 1990.g. suverena država, a 15. siječnja 1992.godine je i međunarodno priznata. Zaključak Sabora Republike Hrvatske od 8. listopada 1991.godine u toč. 1. govori o oružanoj agresiji koja se vodi protiv Republike Hrvatske.

Mjesto Perušić Benkovački (koji ima Gornji i Donji zaseok), je smješteno s istočne strane Benkovca. Južno od njega je mjesto Podlug u kojem živi 70 % hrvatskog stanovništva, sjeverno je Buković, koje mjesto je nastanjeno sa 100 % srpskim stanovništvom, sjeveroistočno je Kožlovac, jugoistočno Kolarina, sve mjesta sa 100 % nastanjenim srpskim stanovništvom.

Pri popisu stanovništva 1991.godine, Perušić Benkovački je brojio 592 stanovnika, od toga su 433 bili Hrvati, a 159 Srbi.

U siječnju 1991.godine to mjesto je, zajedno s drugim mjestima na području općine Benkovac, formalno istupilo u tzv. "SAO Krajinu" (kasnije nazvanu tzv. "Republika Srpska Krajina"), a organi gonjenja su otkazali poslušnost MUP-u RH, sve s ciljem da se pripoji tzv. "Velikoj Srbiji".

Republika Hrvatska je mjesto Perušić Benkovački oslobodila u vojno - redarstvenoj akciji "Oluja", u kolovozu 1995.godine.

Obrana optuženih

Optuženici su u spisu K.114/93 "Okružnog suda Knin" u nazočnosti branitelja iznijeli obranu u svezi ubojstva Peke Zrilić i to dana 29.travnja 1992.godine i 11. veljače 1994.godine.

I-opt. Momir Pupovac je u svojoj obrani rekao da je kritičnog dana bio oko 15,00 sati kod mjesne crkve, a tu je bilo više muškaraca, među njima i II-opt. B.Bota. U jednom trenutku Branko Bota mu je predložio da pođu kod Ante Zrilića u Perušić, jer "da bi trebao pronaći neki auto". On je na to pristao i pošli su u kuću Ante Zrilića s traktorom Branka Bote. On je kod sebe imao opasač i dvije bombe na opasaču, nož i pištolj, koji je bio ispod jakete. Branko Bota nije imao ništa od naoružanja.

On je inače poznavao Antu Zrilića, a njegovu ženu nije.

Došavši do kuće Ante Zrilića tu su zatekli njega, ženu mu Peku, još dvije ili tri starije žene i Petra Bukaricu, starog između 60-70 godina.

Branko Bota je zatražio od Ante Zrilića da mu dade ključ od garaže, na što su negodovali. Tada je Branko Bota od njega tražio da mu preda pištolj i on mu je predao, pa ga je Branko držao u ruci. Nakon toga je ipak Ante dao ključ. Otvorio je garažu u kojoj je vidio jednu manju frezu, a Branko mu je naredio da je upali i vozi kući. Zatim je Branko Bota otišao sa Antom Zrilićem u kuću iz koje su se

ubrzo vratili, te vidio da nosi pušku i nekoliko patrona. U prikolici su bile i dvije bačve. Sve to mu je naredio Branko Bota da "goni za Kolarinu".

Stoga je on odvezao frezu, ali je usput motor prestao raditi. Pošao je svojoj kući, a iza njega je sa svojim traktorom došao Branko Bota. U njegovoj kući su pili vino i kavu, a onda mu je Branko Bota rekao kako su mu iz traktora ispale patrone od lovačke puške, te ga je pozao da ih idu tražiti, pa su se vratili.

Na udaljenosti od oko 500 metara od kuće Ante Zrilića pronašli su patrone, a tada je Branko Bota rekao da idu nazad kod Ante Zrilića ne bi li našli koji kalašnjikov.

Pošli su u kuću Ante Zrilića, ali u kući je bila samo Peka Zrilić. Njemu je Branko Bota naredio da ide na kat kuće potražiti kalašnjikov, dok je on ostao u dvorištu sa Pekom Zrilić. Na katu kuće je detaljno pretraživao i kad je izišao na balkon vidio je Branka Botu kako je upalio traktor u dvorištu i poziva ga rukom da pođu. Stoga je on sišao, sjeo u traktor i onda su krenuli, a na pola puta Branko Bota mu je rekao kako je "ubio onu staru". Bio je ljut kada je to čuo i odmah je tražio da mu Bota vrati pištolj, koji mu je tada i predao i "malo je falilo da ga nisam ubio". Zatim je njega Branko Bota dovezao do kuće dok je on produžio u Kolarinu.

Tvrđi da nije bilo razgovora između njih dvojice o tome kako bi nekoga trebalo ubiti. Njegov pištolj je bio kod Branka Bote od onog trenutka kad ga je prvi put uzeo od njega, u dvorištu ispred Ante Zrilića. Ne zna kada je Bota repetirao pištolj i ubacio metak u cijev, a dok je bio kod njega, u pištolju je bio okvir sa osam metaka.

Nije čuo nikakvu svađu ili viku između Branka Bote i Peke Zrilić i ne zna okolnosti pod kojima je ona ubijena. Lovачku pušku koju je Branko Bota ostavio u prvom navratu kod njega u kući, drugi puta je uzeo i odnio je sa sobom.

O sebi govori da je bio pripadnik Teritorijalne obrane.

U obrani II-opt. Branko Bota navodi da je kritičnog dana oko 15,00 sati kod njega došao Momir Pupovac moleći ga da mu ide pomoći uzeti traktor u selo Perušić, što je on prihvatio, pa su krenuli njegovim traktorom u to selo, a na samom ulazu u selo M. Pupovac mu je rekao da će ići kod Peke Zrilić.

Prije nego su došli do kuće Peke Zrilić on je uzeo od Momira Pupovca njegov pištolj cal. 7,65 mm, kojega je repetirao i stavio metak u cijev. To je učinio zbog toga što su ulazili u Hrvatsko selo. Kad je ušao u dvorište zatekao je tu Peku i njenog muža, a I-opt. Pupovac ih je pitao gdje je traktor, a ovi su govorili da traktora nema. Međutim, na njihov zahtjev otvorio je garažu i u njoj je bila freza od 12 KS, koju je I-opt. Pupovac izvezao iz garaže, a u prikolicu je stavio još i dvije limene bačve od 200 litara.

Za sebe kaže da je od Ante Zrilića tražio da mu preda lovačku pušku, pa mu je ovaj donio pušku i deset patrona. Malo prije odlaska čuo je Peku kako ih psuje, govoreći im da su četnici i da im jebe četničku majku.

Nakon toga su otišli svaki sa svojim traktorom i kad su došli do kuće Momira Pupovca, on je lovačku pušku ostavio u kući, a onda su se vratili njegovim traktorom tražeći patrone koje je putem izgubio. Pronašli su ih kod crkve. Tada je netko od njih dvojice predložio da se vrate kod Peke Zrilić i još nešto uzmu, te su

se vratili. U dvorištu su zatekli samo Peku Zrilić, koja je odmah počela vikati na njih. Kaže da je Peka uzela jednu željeznu šipku i poslala prema njemu da će ga udariti, ali je on uhvatio šipku i bacio.

Momir Pupovac je pošao na kat kuće, a on je ostao ispred konobe, te tražio od Peke Zrilić da mu ulije vina, što je ona i učinila. U konobi je vidio dva pršuta koje je on htio uzeti, ali ga je Peka odgurnula, pa je onda on iz hlača izvadio pištolj s namjerom da je zastraši. Cijev pištolja je okrenuo prema Pekinoj glavi, povukao obarač, te je došlo do opaljenja, što on nije očekivao, jer je mislio da je pištolj zakočen. Vidio je da je metak pogodio Peku u predjelu čela iznad oka i ona je pala. On je izišao i pozvao je Momira Pupovca, pa su otišli.

Pretpostavlja da je kočnica pištolja negdje zapela u džepu i zato je došlo do otkočenja pištolja što on nije ni osjetio. Njegova namjera nije bila ubiti Peku. Tvrdi da inače pištolj nije vadio iz džepa ni prvi put, ni drugi put, kad su došli u kuću oštećenih.

Optuženik je u obrani iznosio i to da pored kuće pokojne Peke Zrilić ima i drugih kuća, udaljenih jedna od druge 10-20 metara, a narod iz tih kuća uglavnom je iselio. Naveo je i to kako je čuo da pok. Peka i njezin muž odlaze u Zadar i vraćaju se, pa zaključuje da "oni vjerojatno nešto prenose".

O sebi navodi da se nalazi u Specijalnom srpskom vodu u Benkovcu od srpnja 1991. do 1. studenog 1991. godine, a onda je prešao u Teritorijalnu obranu (dalje TO). Pupovca navodi da je kod sebe imao opasač, a da li je imao bombu ili nešto drugo, ne zna.

U drugoj obrani koju je iznosio dana 11.2.1994.g., se ne sjeća da je pok. Peku htio prestrašiti i odgurnuti da ga spriječi u uzimanju dva pršuta. Kaže da je čuo kako je na katu kuće Momir Pupovac nešto prevrtao, a Peka je stalno vikala da "što sada hoćete", te je vikala na njih da samo krađu, a na njegovo traženje išla mu je donijeti vino, ali je i dalje vikala. Zbog toga je on izvadio pištolj i rekao joj da prestane vikati. Tada je pištolj opalio i ona je pala, iako on uopće nije znao da u pištolju ima metaka, da je otkočen. Za Momira Pupovca kaže da je imao opasač i bombe.

Svjedok, sada pokojni Ante Zrilić sin pok. Grge, je ispitan u istražnom postupku ovog suda. Rekao je da su njegovu ženu ubili Momir Pupovac i Bota zvani Bane. Kaže da su njih dvojica napali i njegovog susjeda Petra Bukaricu i Jelu Zrilić. Oba optuženika su imali pištolj i govorili su im "ne mrdajte", a Bukarici su rekli da je ustaša. Morao im je predati ključeve od garaže i uzeli su jedan motokultivator, te bačvu u kojoj je bilo 15-tak litara goriva. Uzeli su i njegovu lovačku pušku "16", koju im je predala njegova žena Peka, dok je njemu Bota u sobi držao cijev pištolja na čelu, govoreći mu da je lovac i ima pušku. Na odlasku su rekli da će se vratiti.

Čim su otišli sa traktorom i motokultivatorom, došla je mještanka Srbija Pupovac, koja mu je predložila da drugi motokultivator sakriju u njeno dvorište, što su i učinili. Kad se vraćao iz njenog dvorišta, uočio je da su se u njegovo dvorište već vratili Momir Pupovac i Bane Bota. Njega su obuzele zle slutnje da će ga ubiti i on je pobjegao. Otišao je kod mještana srpske nacionalnosti Branka

Pupovca, moliti ga za pomoć, jer je on bio "šef njihovih seoskih straža", a znao im je reći da će on "pomoći i čuvati nas Hrvate". Ispričao mu je što se događa, a on ga je umirivao da se ne boji, jer da ta dvojica nisu nikoga do sada ubila, te da će "kad prevrnu kuću otići ća". Dragiša Pupovac, sin Branka Pupovca, je zatim otrčao bez naoružanja u njegovu kuću, te se ubrzo vratio i rekao da se ne boji, da Bota i Pupovac pretražuju kuću i da će sada otići.

Malo potom pošao je svojoj kući, te je vidio da su optuženici otišli. Ušao je u konobu i među bačvama je vidio kako leži njegova žena Peka, mrtva, sa prostrijelom kroz desno oko.

Iste večeri došla je "nekakva komisija iz Benkovca", a sutradan i iz Knina, ispitivati što se dogodilo i oni su pronašli čahuru ispod bačve.

Suprugu Peku je sahranio 27.4.1992.godine.

Ovaj svjedok je ispitan i 11.9.1992.godine izvan glavne rasprave pred Vojnim sudom u Splitu. Iskazao je isto kao pred istražnim sucem. Dakle, ponovio je da su u njegovu kuću došli Mošo Pupovac i Bane Bota, a on je pobjegao, dok je u kući ostala sama žena, a kad se vratio u kuću, ona je bila mrtva.

Svjedok Ante Zrilić sin pok. Ante je sin Peke i Ante Zrilić. On samom događaju nije bio nazočan i sve zna po pričanju sada pokojnog oca Ante. Rekao je da je njegov otac pobjegao iz sela 13.6.1992.godine, te je došao živjeti kod njega u Zadar. Također je naveo da mu je otac za Srbiju Pupovac, nevjestu od Branka Pupovca, rekao da je ona oca Antu došla upozoriti kako će se ova dvojica vratiti, pa ako mu u kući ne nađu frezu, da bi ga zbog toga mogli ubiti.

Svjedok Petar Bukarica navodi da je živio u Perušiću Benkovačkom i prije rata, u dijelu u kojem žive srpske obitelji. Sada također, živi u tom selu. Inače, je bio izbjegao iz sela 21.11.1992.godine, jer bi ga bili ubili "Martićevci" - četnici, budući su mu govorili da je ustaša.

Momira Pupovca poznaje jer je iz istog mjesta odakle je i on, a zna iz viđenja i Branka Botu, koji je iz susjednog sela.

Kritičnog dana vezano za obitelj Ante i Peke Zrilić događaj se zbivao u dvije faze, dio događaja se zbio prije 12,00 sati, kojem je bio i on nazočan, a drugi iza 12,00 sati.

Kaže da je vidio 26.4.1992.godine oko 10,00 sati u dvorištu Antu i Peku Zrilić, Jelu i Mandu Zrilić, te im se javio i malo zastao s njima popričati. U to su naišli traktorom bez prikolice Momir Pupovac i Branko Bota. Bili su odjeveni u vojničku uniformu i vojničke čizme. I jedan i drugi su za pasom imali futrolu i unutra pištolj i po dvije bombe sa svake strane za pasom. Ušli su u dvorište Ante i Peke Zrilić, a njemu se odmah obratio Branko Bota, uhvatio ga rukama za prsa, te ga je udario šakom u glavu, govoreći mu da mu jebe ustašku majku. Naime, on je to njemu rekao zato što mu je majka Hrvatica, a djeca su mu bila u Hrvatskoj vojsci, tako da ga je čak i rođeni brat zvao da je ustaša. Branko Bota ga je snažno udario više puta po glavi u predjelu zuba i po rebrima, slomio mu je jedan zub na donjoj vilici, a dva su mu napukla. Od udaraca je pao na zemlju i vidio je da Branko Bota u ruci drži i pištolj, te mu je prijetio da će ići za Kolarinu.

Potom su se obratili Anti Zriliću da im preda ključ od garaže, a ako ne da će ga ubiti i razvrnuti vrata od garaže. Ante Zrilić mu je predao ključ i iz garaže su izvezli jedan motokultivator. Zatim se sjeća da su tražili lovačku pušku, koju su donijeli sa kata iz kuće, a onda su otišli, tako da je Momir Pupovac vozio motokultivator, a Branko Bota onaj traktor s kojim su i došli. Potom je on otišao kući.

Naknadno je čuo da su se Momir Pupovac i Branko Bota vratili istog dana poslije 2-3 sata u kuću oštećenih Ante i Peke Zrilić i onda su ubili Peku Zrilić.

Svjedok Jerko Ćurković je, susjed Peke i Ante Zrilić i kaže da je njegova kuća udaljena od njihove kuće 20-tak metara, jer njihove obiteljske kuće dijeli samo cesta. O događaju ne zna puno detalja, ali kaže da je bila galama predvečer kod kuće Zrilića. Kako je on Hrvat, bojao se izići iz kuće, tako da je tek sutradan ujutro čuo kako je predvečer, dan ranije, ubijena Peka Zrilić. On nije čuo događaj koji se zbivao tijekom jutra u dvorištu Ante Zrilića, ali je čuo preko susjeda da su optuženici bili kod Zrilićevih, pa je njega bilo strah "da sada ne bi došli kod mene i zato ja već nakon prvog dijela događaja više nisam izlazio iz kuće."

Svjedokinja Luca Zrilić zv. "Jela", je navela da se događaj zbija na Uskrsnju nedjelju 1992.godine, te se sjeća da je ispred kuće pričala sa Pekom, Antom i Mandom Zrilić, te Petrom Bukaricom. Potom su došli optuženici na traktoru, jedan je imao strojnicu, ali ne može reći točno koju, bili su u uniformi. Sjeća se da je prije dolaska traktora, mještanka sada pokojna Srbija Pupovac, inače Srpkinja, upozorila Peku i Antu Zrilića da idu iz kuće jer da će ih oni ubiti, da je ona to čula. Kaže da su se optuženici obratili njoj pitajući je gdje su joj sinovi, a onda su se obratili Petru Bukarici govoreći mu da je ustaša. Petra Bukaricu su udarili, ali ona ne zna tko od optuženih, samo zna da je Petar pao na zemlju i da mu je iz nosa tekla krv. Zatim su naredili Peki Zrilić da ide na tavan, a njoj i Petru Bukarici da se ne miču. Kako je prošlo puno vremena da nisu izlazili iz kuće Zrilićevih ona i Petar Bukarica su se dogovorili da je najbolje da pobjegnu, pa je Petar otišao svojoj kući, a ona se sakrila u obližnje borove. Kasnije je čula od Mande Zrilić kako je i ona pobjegla iz dvorišta Zrilićevih.

Dok je tako dugo stajala sklonjena čula je kako školska djeca govore da je Peka ubijena.

Svjedokinja Nevenka Zrilić je susjeda pokojnoj Peki i Anti Zriliću. Kaže da je njena kuća nekih 40-tak metara dalje od njihove kuće. Po njenom sjećanju ona je čula oko 16,30 sati, da je Peka ubijena. Nije čula pucanj, nego se to pročulo po selu. Stoga je pošla u kuću Peke Zrilić da vidi da li što treba pomoći. Tamo je zatekla jedino njenog muža pok. Antu Zrilića koji je žalio za ženom i koji joj je rekao da su mu ženu ubili Mošo Pupovac i Bane Bota. Prije nje su došli pomoći Anti Zriliću mještani srpske nacionalnosti, ali su do njenog dolaska već napustili kuću, jer je tamo zatekla samo Antu Zrilića.

Sjeća se da je u konobi pored jedne bačve ležala Peka Zrilić sva u krvi, a metak ju je pogodio u oko. Pored nje je bila bukara. Ona je kasnije čula po priči, da

su "Mošo" i "Bane" poslali pok. Peku da im donese vina u bukari, a onda su je ubili.

Svjedokinja kaže da joj je poznato kako su optuženici tog istog dana ranije bili u kući obitelji Zrilić Ante i Peke, te su im odnijeli motokultivator, gorivo i lovačku pušku, a kasnije su se vratili i tada je ubijena Peka Zrilić, dok se Ante sakrio. Pričalo se čak i to kako su im optuženici na odlasku rekli da ih više ne čekaju u kući, pa se Ante ipak sakrio, a Peka nije, jer je vjerojatno mislila da je neće ubiti. Kaže da je vidjela metke u konobi u onoj krvi, ali nije ih brojala. Pucnjeve nije čula. Poznato joj je da je milicija iz Benkovca došla na lice mjesta sat - dva nakon događaja.

Prema zapisniku o ekshumaciji od 24.siječnja 1997.godine, koje je izvršio prim. dr. Josip Dujella, spec. patolog iz Opće bolnice Zadar, slijedi da je na lešu Peke Zrilić na lubanji bio mnogostruki prijelom desne čeone tjemene, sljepoočne i zatiljne kosti. Prijelom se nalazi i na desnoj jagodičnoj kosti, te desnoj strani gornje čeljusti, a krov desne očne duplje je potpuno razoren. Zaključuje se da su navedeni prijelomi izazvani prostrijelnom ranom glave s ulaznom ranom na desnom oku, a izlaznom na desnoj strani zatiljne kosti.

Na fotografskom elaboratu kojeg je sačinio SJS Benkovac, vidljiv je ulazak u obiteljsku kuću Peke Zrilić, ulaz u konobu, te je vidljiva lokva krvi u konobi, kao i čahura, te je fotografirana i pokojna Peka Zrilić, ali već smještena na krevetu (fotografija od 1 do 8).

Iz potvrde o oduzimanju predmeta od Branka Bote od 27.4.1992.godine, slijedi da je SJS Benkovac od njega oduzeo lovačku pušku marke BM-16 SSSR cal. 16 mm i 10 komada patrona cal. 16 mm.

Prema potvrdama od 27.4.1992.godine, slijedi da je SJS Benkovac od Momira Pupoca oduzeo pušku PAP sa 40 komada metaka cal.7,62 mm i lovačku pušku marke Crvena zastava cal. 12 mm, jednu frezu marke "Lombardini" motor - Tip 520, kantu s 10 litara lož ulja i metalnu kutiju za alat.

Prema potvrdi od 27.4.1992.godine, slijedi da je istog dana Ante Zrilić sin pok. Grge preuzeo frezu "Lombardini", lož ulje i metalnu kutiju za alat.

Dana 8.5.1992.godine, slijedi da je SJS Benkovac od Momira Pupovca oduzeo pištolj cal. 7,65 mm sa okvirom marke "Beretta" i dva metka cal. 7,65 mm.

Prema nalazu i mišljenju vještaka neuropsihijatra dr. Ratka Popovića, opt. Branko Bota je u momentu izvršenja djela bio sposoban uvidjeti i kontrolirati svoje postupke. Bio je pod manjim utjecajem alkohola, ali ne tolikim da ne može kontrolirati svoje postupke i upravljati istima. Inače, se radi o intelektualno siromašnoj osobi uz naglašene znakove inferiornosti i pasivnosti.

Prema nalazu i mišljenju istog vještaka opt. Momir Pupovac, vjerojatno nikada neće u potpunosti shvatiti svoje postupke obzirom na mentalne kvalitete, jer

je skromnih intelektualnih funkcija. Sklon je povremeno disimulirati kako bi izvukao korist za sebe. U vrijeme događaja bio je smanjeno ubrojiv, ali ne bitno, jer je bio smanjenog uvida u svoje ponašanje i kontrolu svojih postupaka. Inače, intelektualne sposobnosti su mu IQ = 79, pa je dakle granične inteligencije.

Prema socijalnoj anamnezi iz 1992.godine Centra za socijalni rad Benkovac, slijedi da je opt. Momir Pupovac četvrto dijete u obitelji. Tijekom školovanja uspjeh mu je bio vrlo loš i tretiran je kao učenik sa teškoćama u učenju i ponašanju. Rano je počeo vršiti kaznena djela zbog čega je bio i tretiran kao maloljetnik, te je bio smješten u ustanovu. Radi se o emocionalno nezreloj osobi, intelektualno inferiornoj, impulzivnoj i tvrdoglavoj osobi.

Prema socijalnoj anamnezi istog Centra, II-opt. Branko Bota je imao problema tijekom osmogodišnjeg školovanja, jer je kod istog intelektualni status bio ispodprosječnih rezultata. Ima razvijene slabe radne navike, od rane mladosti je volio popiti i nedogovornog je ponašanja.

*

Sud zaključuje da su optuženici svojim ponašanjem ostvarili obilježje kaznenog djela opisanog u izreci presude. Proizlazi iz obrane optuženih, mada one nisu potpuno usuglašene glede davanja inicijative za odlazak u kuću oštećenih, jer svatko od optuženih prebacuje ideju za odlazak kod oštećenika na drugoga, te iskaza svjedoka Ante Zrilića, Petra Bukarice, Luce Zrilić i Nevenke Zrilić, kao i Jerka Ćurković, da su optuženici kao pripadnici srpskih paravojnih postrojba naoružanih Srba došli kod oštećenih, te su iz njihove kuće uz prijetnju oružja oduzeli motokultivator, dvije bačve s gorivom i lovačku pušku s patronama, a pri tome su svojim ponašanjem zastrašivali oštećenike i osobe koje su se zatekle u njihovom dvorištu kao što je Petar Bukarica, Luca Zrilić i ostale mještane. Naime, odmah po odlasku optuženih po selu se pročulo da su optuženici bili u kući oštećenih gdje su tukli Petra Bukaricu, Anti Zriliću stavljali pištolj na čelo tražeći da im preda lovačku pušku, a prije toga su pištoljem prijetili domaćinima, a da bi oduzeli iz garaže motokultivator i bačve s gorivom. To slijedi i iz iskaza Jerka Ćurkovića, koji je naveo da se nakon toga događaja prestrašio i nije izlazio iz kuće do sutradan. Također je iz iskaza Luce Zrilić vidljivo da se i ona prestrašila ponašanja optuženih, kao i Manda Zrilić, jer su optuženici njima naredili da ne mrdaju, ali kad su optuženici sa oštećenicima ušli u kuću Petar Bukarica je pobjegao kući, ona se sakrila u borove, a i Manda Zrilić je pobjegla od straha.

Potom su se obojica optuženih ponovno vratili u kuću oštećenih, s namjerom da opljačkaju imovinu oštećenih, posebno drugi motokultivator, te i druge predmete. Stoga je I-opt. M.Pupovac otišao pretraživati kat kuće ne bi li pronašao pogodne predmete za otuđenje, dok je očito i II-opt. B.Bota pošao u konobu s istom namjeru, pa je htio uzeti pršute i tom prigodom je u konobi usmrtio Peku Zrilić.

Vezano za upozorenje koje su dobili oštećenici od mještanke Srbije Pupovac, nakon što su optuženici prvi put napustili dvorište oštećenih, drugačije u iskazu govori pok. Ante Zrilić, a drugačije Jeka Zrilić. Naime, Ante Zrilić je naveo da ga je Srbija Pupovac došla upozoriti neka skloni drugu frezu koja mu je ostala u kući, jer ona ima saznanja da će se optuženici vratiti, pa čak kaže da je sklonio drugi traktor kod nje u kuću neposredno pred povratak optuženih. Jeka Zrilić kaže da ih je Srbija Pupovac došla upozoriti da će ih ubiti, dok Ante Zrilić sin Ante navodi da po pričanju od oca zna da im je Srbija Pupovac rekla neka ne sklanjaju frezu, jer će se ova dvojica vratiti, i ako frezu ne nađu u kući da bi ih mogli ubiti.

Zaključuje se da je svjedok Ante Zrilić u istrazi 20.7.1992.godine, govorio istinu vezano za upozorenje koje je dobio od Srbije Pupovac, jer ostali svjedoci ipak pričaju po čuvenju. Prema tome, nakon što su optuženici prvi put otišli iz kuće oštećenih, Srbija Pupovac, mještanka inače srpske nacionalnosti, je došla upozoriti oštećenike, jer je imala saznanja da će se oni vratiti, te im je predložila da sklone traktor kod nje, što je Ante Zrilić i učinio.

Iz utvrđenog činjeničnog stanja, proizlazi da su optuženici, zajednički i dogovorno izvršili kazneno djelo, na način kako je to opisano u izreci presude, jer se vidi da su od oduzetih stvari od oštećenih svaki uzeli po nešto, pa je tako Momir Pupovac uzeo motokultivator, kantu s gorivom, dok je Branko Bota uzeo lovačku pušku.

Zajednički su pošli u kuću oštećenih Peke i Ante Zrilića, pri tome su bili u vojnoj odori, te su se naoružali, s tim da je upravo Momir Pupovac nesporno kod sebe imao i pištolj, nož i bombe, te je svoj pištolj pred ulazak u dvorište oštećenih predao Branku Boti. Optuženici su uz prijatnju oružja oštećenicima oduzeli njihovu imovinu, a pri tome su udarili i susjeda koji je bio u dvorištu oštećenih Petra Bukaricu, te su ostalim civilima zabranili da napuste dvorište. Prilikom uzimanja lovačke puške, optuženici su pištoljem prijetili oštećeniku Anti Zriliću, kako je on to iskazao, čiji iskaz je sud u cijelosti prihvatio kao uvjerljiv.

Potom su se obojica optuženika, naoružani i u vojnoj odori vratili po drugi put u kuću oštećenih, s namjerom da oduzmu i druge predmete, pa su pretraživali po kući i to Momir Pupovac kat kuće, a Branko Bota konobu. Tom prigodom Branko Bota je očito htio oduzeti pršute koji su bili u konobi, kako je to i rekao u obrani prvi puta. Budući je u konobi bila i domaćica Peka Zrilić, civilna osoba rođena 16.10.1919.godine, optuženik Bota je iz blizine s namjerom da je ubije pucao iz pištolja u desno oko oštećenice, te je ona pala mrtva u konobi nedaleko bačve. Sve ovo slijedi iz zapisnika o očevidu i fotodokumentacije očevida, te iskaza svjedoka Ante i Nevenke Zrilić.

Optuženik Branko Bota navodi da je oštećenica Peka Zrilić vikala na njega da je četnik i da je na njega krenula željeznom šipkom, te da ga je u samoj konobi pošla odgurnuti. Međutim, taj dio obrane sud ne prihvaća kao uvjerljiv, jer je nelogično da bi starica od 73 godine, koja je bila sama u kući bez ikakvog oružja napala optuženika Branka Botu, koji je daleko mlađi od nje, za kojeg zna da je naoružan, jer je netom prije pištoljem prijetio njenom mužu i ostalima u dvorištu.

Sud ne prihvaća obranu optuženika kako je on usmjerivši pištolj prema oštećenici Peki Zrilić nju htio samo zaplašiti, a da ga je pucanj iznenadio. Optuženik Bota je vojnik koji je vičan oružju i on je iz blizine cijev pištolja usmjerio u glavu oštećenice, dakle u vitalni dio tijela, s namjerom da oštećenicu usmrti, a ne zaplaši. Stoga je odlučeno kao u izreci presude, a kako je u tom trenutku usmrćenja oštećenice Peke Zrilić, I-opt. M.Pupovac bio na katu kuće, sud zaključuje da se ova radnja usmrćenja oštećenice njemu ne može stavljati na teret, jer je on nije htio kao svoju, niti je sudjelovao u samoj radnji usmrćenja oštećenice.

Prema tome, oba optuženika su svjesno i namjerno počinili kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, kao naoružani pripadnici paravojskih postrojba pobunjenih Srba za vrijeme oružanog sukoba. Optuženici su zajednički došli u kuću oštećenih pljačkati, a k tome su zastrašivali oštećenike, te su i oduzeli imovinu oštećenih i to motokultivator, dvije bačve s lož uljem, lovačku pušku s patronama.

Osim ovih radnji koje predstavljaju kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, jer su postupali prema civilnom stanovništvu protivno čl.4. st.1. i 2. d/ i g/ Protokola II, II-opt. B.Bota je s namjerom počinio nasilje nad životom, jer je usmrtio staricu Peku Zrilić, koja je bila civilna osoba, pa je postupao i protivno članu 4. stavak 2. a/ Protokola II. Prema tome, sud zaključuje da su oba optuženika počinili kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, s tim da su oba optuženika ostvarila svojim ponašanjem radnje zastrašivanja i terora, te pljačke imovine civilnog stanovništva, dok je II-opt. B.Bota u drugoj fazi događaja, uz navedene radnje još i s namjerom usmrtio jednu civilnu osobu, Peku Zrilić.

Zbog toga je sud optuženike proglasio krivim i osudio po zakonu za kazneno djelo iz čl.120.st.1. OKZRH, kako je to opisano u izreci presude.

O kaznenopravnoj sankciji.

Pri odmjeravanju kaznenopravne sankcije u odnosu na I-opt. M.Pupovca sud je vodio računa da je u vrijeme počinjenja kaznenog djela imao 21 godinu i 9 mjeseci života, te da njegovo sudjelovanje u kaznenom djelu u odnosu na II-opt. B.Botu manjeg obima, jer je upravo Branko Bota pucao u pok. Peku, iako to ne znači da i I-opt. nije sudjelovao kao supočinitelj u počinjenju kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva glede radnji zastrašivanja, terora i pljačke civilnog stanovništva. Neosuđivanost optuženika i njegova mladost cijenjene su mu kao olakotne okolnosti, kao i njegova smanjena ubrojivost.

Stoga je sud I-opt. M.Pupovca za počinjeno kazneno djelo iz čl.120.st.1. OKZRH osudio na kaznu zatvora u trajanju od 10 godina.

U odnosu na II-opt. B.Botu sud je vodio računa da je isti bio osuđivan zbog kaznenih djela imovinske naravi, a i zbog istovrsnog kaznenog djela pred ovim sudom u predmetu K.36/95.

Imajući u vidu stupanj kaznene odgovornosti optuženika, koji je bio ubrojiv u vrijeme počinjenja kaznenog djela, te način izvršenja kaznenog djela i njegovo učešće u samom počinjenju kaznenog djela, sud mu je utvrdio kaznu zatvora u trajanju od 20 godina.

Budući je Branko Bota pred ovim sudom već osuđen u predmetu broj K.36/95 na kaznu zatvora u trajanju od 7 godina zbog istovrsnog kaznenog djela, sud mu je tu kaznu zatvora uzeo kao već utvrđenu.

Primjenom odredbi o stjecaju po čl.43. st.1. i 2. toč.1. OKZRH optuženik Branko Bota je osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 20 godina.

Inače, u odnosu na I-opt. M.Pupovca i II-opt. B.Botu sud im je kao olakotne okolnosti cijenio činjenicu da je sad pok. Anti Zriliću vraćen motokultivator i lož ulje.

Predmet kojim je počinjeno kazneno djelo - pištolj, a koji je inače privremeno oduzet od I-opt. M.Pupovca, sud je oduzeo kao predmet počinjenja kaznenog djela, a u svezi čl.64.st.1. OKZRH.

Sud je utvrdio da su u vezi ovog istog događaja optuženici bili pritvoreni, pa im je vrijeme za koje su bili u pritvoru uračunato u izrečene kazne zatvora. Tako se I-opt. M.Pupovcu u izrečenu kaznu zatvora uračunava vrijeme koje je proveo u pritvoru od 27.travnja 1992. do 22.lipnja 1992. (K.114/93 l.s.15,29 i 37).

U odnosu na II-opt. B.Botu u izrečenu kaznu zatvora uračunava se vrijeme koje je proveo u pritvoru od 27.travnja 1992. do 7.prosinca 1992. i od 12.kolovoza 1993. do 11.veljače 1994.godine (K.114/93 l.s. 15,29, 48, 59,63,73,87 i 97).

U Zadru, 9.srpnja 2003.godine

ZAPISNIČAR:

Dragica Peić

PREDSJEDNICA VIJEĆA:

Suglasnost ovog presude
Enka Mirković

PRAVNA POUKA: Protiv ove presude dozvoljena je žalba Vrhovnom sudu Republike Hrvatske u roku od 15 dana računajući od dana prijema pisanog otpravka presude. Ako je presuda dostavljena i optuženiku i branitelju, ali u različite dane, žalbeni rok računa se od kasnijeg dana.

Žalba se u odgovarajućem broju primjeraka - za prvostupanjski i drugostupanjski sud i protivnu stranku - podnosi neposredno ovome sudu ili putem pošte preporučenom pošiljkom.

Žalbom se presuda može pobijati zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, te zbog odluke o kazni, troškovima kaznenog postupka, imovinskopravnom zahtjevu i zbog odluke o oduzimanju imovinske koristi.

- DNA:** 1/ ŽDO na broj KT-166/97 - 2x,
2/ I-opt. Momir Pupovac - preko Oglasne ploče suda,
3/ II-opt. Branko Bota - preko Oglasne ploče suda,
4/ Branitelju I-opt. Filipu Brdaru, odvjetniku iz Zadra,
5/ Branitelju II-opt. Lovorku Sinovčiću, odvjetniku iz Zadra,
6/ U spis.

Nakon pravomoćnosti:

- Obavijestiti oštećenike preko Ante Zrilića sina pok. Ante, Perušić Benkovački,

- U spis K. 36/95, radi objedinjene kazne za II-opt. Branka Botu.